

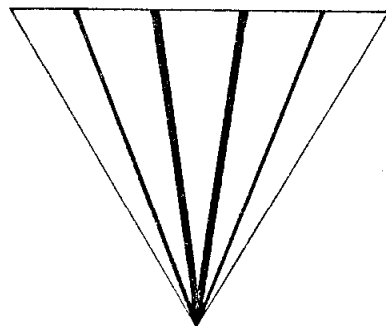
บทที่ 6

เทคนิคต่าง ๆ ในการผลิตรายการ

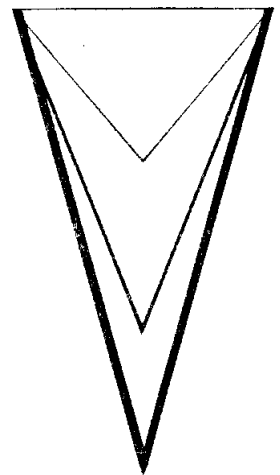
ศัพท์เฉพาะ

ผู้เขียนบทโทรทัศน์ ผู้กำกับรายการ ผู้กำกับเวที ช่างกล้อง ช่างแสง ช่างเครื่องฉาย ผู้แสดง ผู้กำกับ การแสดง ผู้ควบคุมบท ควรจะได้รู้จักศัพท์เฉพาะต่าง ๆ เพราะจะทำให้ผู้อ่านสคริปต์หรือบทโทรทัศน์รู้เรื่อง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์เมื่ออยู่หน้ากล้อง เมื่อกำกับการแสดง เมื่อกำกับภาพ เสียง และอื่น ๆ ในที่นี้จะให้ศัพท์เฉพาะที่จำเป็นดังต่อไปนี้

C	คือ	Camera	หมายถึง กล้อง C ₁ = กล้อง 1 C ₂ = กล้อง 2
C.I.	คือ	Cut-in	,, การตัดภาพจากไม่มีภาพนั้น มีภาพนั้นทันที
C.O.	คือ	cut-out	,, การตัดภาพที่มีอยู่ออก
C.U.	คือ	Close-up	,, ถ่ายระยะใกล้
Dis.	คือ	Dissolve	,, ซ้อนภาพโดยการเลื่อนออก เลื่อนเข้าต่อเนื่องกัน
D.I	คือ	Dolly-in	,, เคลื่อนกล้องเข้าใกล้
D.O.	คือ	Dolly-out	,, ถอยกล้องออก
F.I.	คือ	Fade-in	,, ภาพเลื่อนขึ้นจากไม่มีภาพเป็น มีภาพ
F.O.	คือ	Fade-out	,, ภาพเลื่อนหายจากมีภาพเป็น ไม่มีภาพ
F.S.	คือ	Full-shot	,, ถ่ายภาพให้เห็นทั้งหมด
F	คือ	Film	,, ภาพยนตร์
L.S.	คือ	Long-shot	หมายถึง ถ่ายภาพระยะไกลเห็นภาพ
M.S.	คือ	Medium-shot	,, ถ่ายภาพระยะปานกลาง ถ้าเป็น รูปคนก็เห็นไม่เต็มตัว
MU	คือ	Music	,, เพลง

Long, medium, and wide-angle lenses used from the same position. Note that there is no change in perspective.

Long, medium, and wide-angle lenses used from different positions in order to obtain similar framing.

Na.	คือ	Narration	,,	บทบรรยาย
Pan	คือ	Panning	,,	หมุนกล้องจากซ้ายไปขวา จากขวาไปซ้ายในแนวระดับ
S.E.	คือ	Sound Effect	,,	เสียงประกอบ เช่น เสียงฝน ตก เสียงเพลง
S.I.	An	Sneak-in	,,	เสียงจากไม่มีเสียงเป็นเสียงดังขึ้น
S.O.	คือ	Sneak-out	,,	เสียงต้องเป็นเบาลง
WP	คือ	Wipe	,,	กวาด หมายถึงภาพที่ควรทำโดยเครื่องทำภาพพิเศษ
Z.I.	คือ	Zoom-in	,,	ดึงภาพจากไกลมาใกล้
Z.O.	คือ	Zoom-out	,,	ถอดภาพจากใกล้ให้เป็นไกล

หลักการประกอบภาพ (Composition)

การประกอบภาพมีวิธีทำอยู่ 3 วิธีคือ

1. การประกอบภาพจากการถ่ายทำ คือการประกอบภาพโดยวิธีตั้งกล้อง วางภาพในขณะที่ถ่ายทำที่ควรจะวางภาพอย่างไรแต่ให้ได้เห็นอะไรบ้างให้เห็นในระยะใกล้-ไกลให้เห็นเต็มภาพ เน้นอะไร ทำในขณะที่อยู่ในห้องส่ง หรือสถานที่ถ่ายทำ ซึ่งมีวิธีการวางกล้องดังนี้

ระยะกล้อง หมายถึงระยะจากกล้องถึงภาพและเกิดมีลักษณะอย่างไร ได้แก่

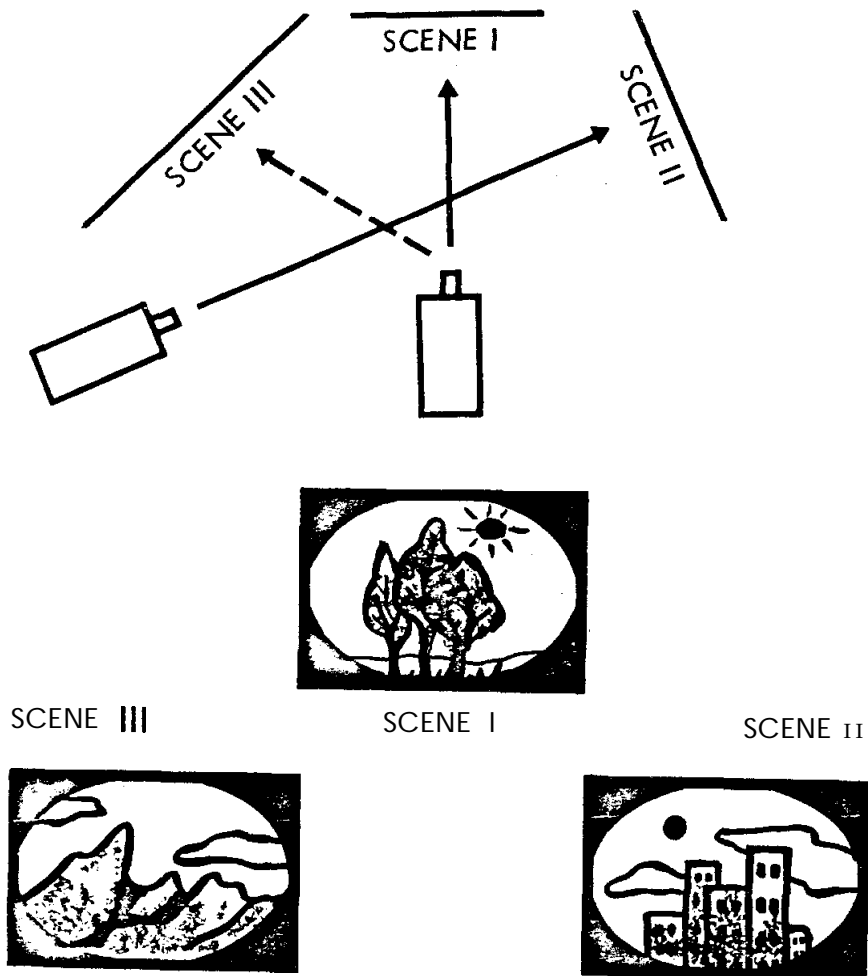
1. Full shot (F.S.) หมายถึง การถ่ายภาพในรูปแบบการวางภาพทั้งหมดที่ฉากต้องการให้มีส่วนประกอบอะไรบ้าง

2. Long shot (L.S.), Medium shot (M.S.) และ Close up shot เป็นระยะทางที่มองจากวิวไฟเตอร์ ซึ่งในกล้องโทรทัศน์ปรับ โดยการเคลื่อนกล้อง เข้า ออก และโดยใช้เลนซ์ซูมเข้าออกได้ ซึ่งระยะต่าง ๆ นี้อาจมีลักษณะที่ใกล้เคียงกันบางครั้งจะแยกไม่ออกกว่าแค่นั้นเป็น L.S. แค่นั้นเป็น M.S. แค่นั้นเป็น C.U. และในระยะทั้ง 3 นี้บางครั้งบางที่ยังต้องมี M.L.S. คือ Medium long shot ไม่ไกลมาก M.C.U. คือ Medium Close up shot ไม่ใกล้มากใกล้ปานกลาง E.C.U. คือ Extreme Close up shot ใกล้มาก E.C.U.I. คือ Extreme Close up indeed shot คือใกล้จริง เช่นถ่ายภาพเฉพาะหน้าคนเป็นต้น

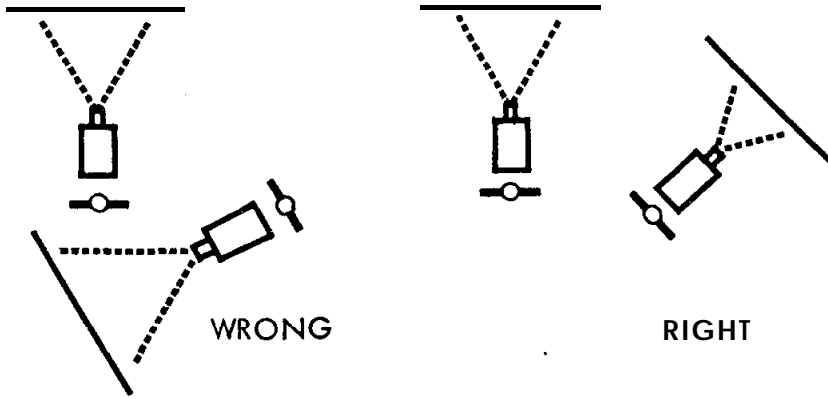
3. Close Shot (C.S.) เป็นระยะการถ่ายภาพระหว่าง Close up shot กับ Medium shot อาจเป็นถ่ายภาพวัตถุหลายอันที่เป็นกลุ่ม แต่ไม่ใกล้และไม่ไกล เช่น ถ่ายภาพคนก่อนตัว ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

การเคลื่อนกล้อง ในการถ่ายภาพโทรทัศน์จะต้องมีการเคลื่อนย้ายหามุมกล้องตลอดเวลา เพื่อการวางภาพให้สวยงามและดีที่สุด จึงควรรู้ลักษณะการวางกล้อง และเคลื่อนย้ายกล้อง ดังนี้
การตั้งกล้องและทิศทางของกล้อง

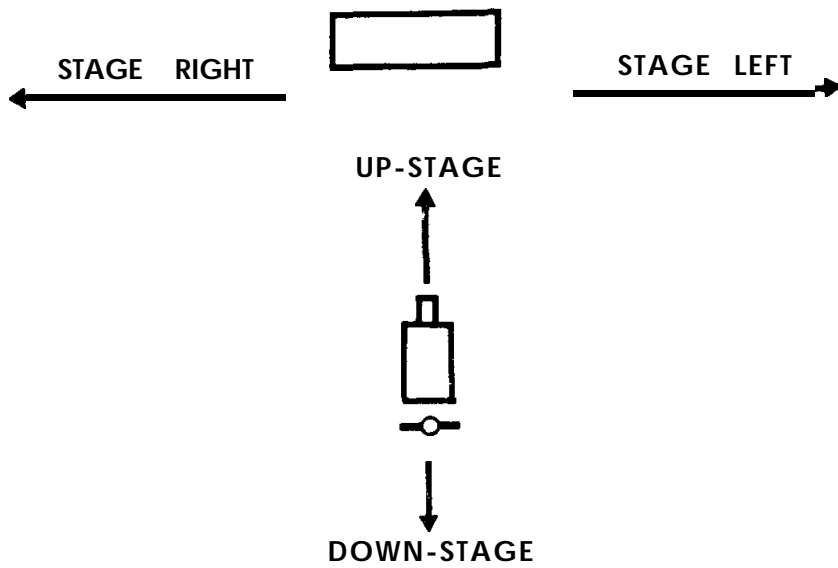
1. การวางกล้องต้องวางในทิศทางตรงข้าม

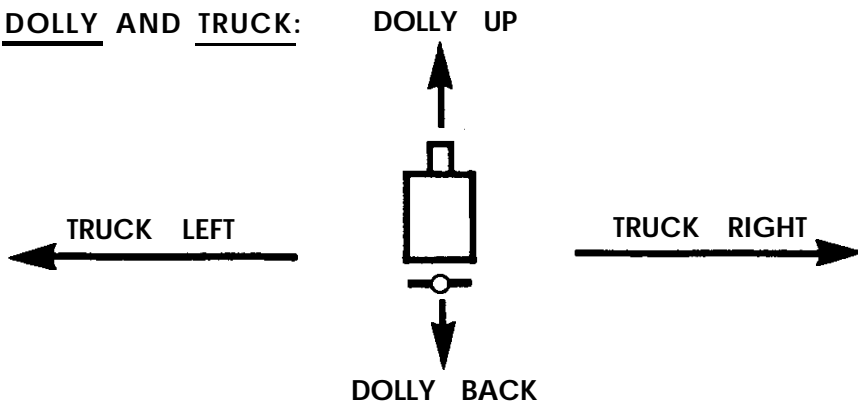
2 การตั้งกล้องที่ผิดไม่ควรตั้งหลังกล้องตัวอื่น

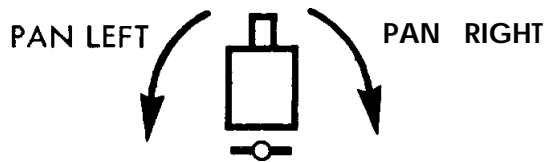
STAGE

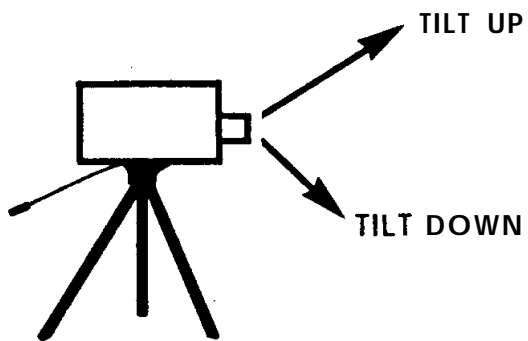
DOLLY AND TRUCK:

PAN:

TILT:

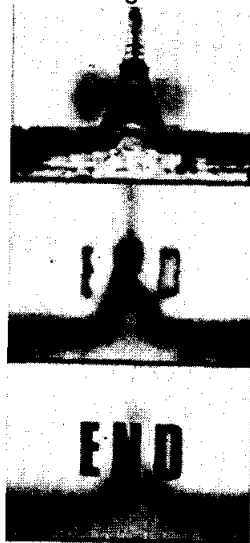
Fade-in and Fade-out

*Lap
dissolve*

Interval-timer

*Superimposition
and Titling*

Pan การแพนคือ การหมุนกล้องจากจุดที่ตั้งกล้อง โดยหมุนจากมุมหนึ่งไปยังอีกมุมหนึ่งในแนวนอน

Tilt การยกและกด คือ การหมุนกล้องจากจุดที่ตั้งกล้องโดยขึ้น หรือลงในแนวตั้งฉากกับพื้น

Dolly เป็นการเคลื่อนกล้องเข้าหา หรือออกจากวัตถุที่จะถูกถ่าย โดยกล้องจะมีล้อเลื่อนราง ๆ ทำให้ภาพที่ถ่ายดูว่าเราเดินเข้าไปใกล้ภาพ หรือถอยห่างจากภาพ

Zoom เป็นการใช้เลนส์ที่มีลักษณะพิเศษที่สามารถดึงภาพจากไกลเข้ามาใกล้ หรือตามภาพจากใกล้ให้ไกลโดยที่กล้องอยู่กับที่

Truck เป็นการเคลื่อนกล้องจากซ้ายไปขวา หรือขวาไปซ้ายโดยที่ภาพอาจอยู่กับที่ หรือเปลี่ยนให้ดูว่าเป็นลำดับการเดินภาพ

Crane or Boom เป็นเครื่องมือยกกล้องขึ้นลงในระดับสูงต่ำ เพียงให้มองเห็นภาพในลักษณะต่ำ หรือลักษณะสูง

2. เทคนิคที่ทำจากกล้องและเครื่องควบคุมภาพ

Fade ในการเริ่มรายการภาพที่ปรากฏจะเป็นภาพที่เลื่อนภาพจากการไม่มีภาพมาเป็นภาพเรียกว่า ภาพเลื่อนเข้า (Fade in) และเมื่อเปลี่ยนฉากหรือเปลี่ยนตอน หรือจบรายการภาพเลื่อนออกหายไปเรียกว่า Fade out สำหรับรายการโทรทัศน์ทำจากห้องควบคุมรายการโดยทำจากแผงเครื่องควบคุมภาพจากกล้อง หรือเครื่องฉาย

Dissolve, Fade out ซ้อนกับ Fade in โดยภาพที่มีอยู่ Fade out ในขณะที่กำลังเลื่อนออกก็มีภาพปรากฏก็คือ Fade in ภาพเข้ามา ภาพจะทำ Dissolve เร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับสคริปต์ การทำ Dissolve โดยทำจากเครื่องควบคุมภาพ ซึ่งภาพจากกล้อง 2 กล้องจะมซ้อนกัน หรือภาพจากกล้องซ้อนกับสไลด์หรือภาพจากภาพยนตร์

Cut เป็นภาพตัดที่เกิดขึ้นทันทีทันใด หรือที่หายไปทันทีทันใดอาจเป็นภาพที่ต้องการเปลี่ยนความรู้สึกของผู้ชมจากมุมหนึ่งไปยังมุมหนึ่งของฉาก เป็นภาพในฉากเดียวกัน หรือเปลี่ยนจากระยะภาพหนึ่งไปยังระยะภาพอีกระยะหนึ่ง เรียกว่า Intercut ถ้าเป็นภาพตัดแล้วเปลี่ยนเป็นอย่างอื่น เปลี่ยนฉากไปเลย เรียกว่า Cutaway ตัดภาพนี้ตัดโดยการกำกับรายการ

ทำภาพโดยปรับความชัดไม่ชัด (Focus-defocus)

โดยใช้การปรับความชัดและไม่ชัดของกล้อง เช่นเริ่มจากไม่ชัดแล้วมาชัดเรียกว่า

Defocus-focus แทน Fade in ถ้าเปลี่ยนจากชัดแล้วเป็นไม่ชัดเรียกว่า Focus-Defocus แทน Fade out

ภาพกวาด (Wipe) ได้ใช้เส้นแบ่งภาพของกล้องหนึ่งซ้อนทับเส้นแบ่งอีกกล้องหนึ่งใช้กวาดจากภาพหนึ่งหายไปมีภาพอีกภาพหนึ่งมาแทน

Superimposition เป็นภาพระหว่างการ Dissolve ภาพซึ่งหยุดภาพระหว่างกลางที่กำลังจะเรียงภาพเข้าออกมีภาพซ้อนกัน 2 ภาพในภาพเดียว ซึ่งดูภาพมีลักษณะการถ่ายภาพซ้อน เช่น ทำภาพคนเดินร่ากับเปียโน เป็นต้น ง่ายต่อการทำภาพนี้มากสำหรับเครื่องไฟฟ้า ที่คุมการทำภาพพิเศษนี้

ภาพแบ่งส่วน (Share screen) เป็นภาพ 2 ภาพแบ่งครึ่งหรือแบ่งส่วนอยู่ในภาพเดียว เช่น คนโทรศัพท์คนละครึ่งภาพ ผู้อธิบายภาพกับภาพที่กำลังอธิบาย เป็นต้น ซึ่งให้ภาพได้ทั้งผู้พูดและภาพที่ต้องการกล่าวถึง จะทำเสมอในรายการข่าว

Negative image เป็นการปริมาณให้สีของภาพตรงกันข้ามซึ่งอาจให้ความรู้สึกกับผู้ชมในความแปลกประหลาด หรือในความรู้สึกที่ผิดปกติ

3. เทคนิคที่ทำขึ้นจากสิ่งอื่นๆ

ใช้ปริซึม ทำภาพประเภท Multi-image ถึงมีภาพซ้อนหลายๆ ภาพในจอ ซึ่งจะมีที่ภาพสุดแต่ปริซึมจะเหลือสะท้อนภาพได้มากน้อยแค่ไหน

ใช้กระจก ทำภาพได้หลายอย่าง เช่น

ทำภาพแบ่ง โดยใช้กระจกทำมุม 45° กับกล้องจะได้ภาพคนๆ เดียวกันในกล้องเป็น 2 ภาพ ซึ่งกล้องจะต้องทำมุมและความชัดให้เท่ากัน

การจับภาพมุมสูงต่ำ โดยใช้กระจกเงา สะท้อนกล้องจับภาพที่กระจก เช่น ต้องการให้เห็นนิ้วคนเล่นดนตรี หรือ ภาพต่ำ เช่น ให้เห็นห้องโถงทั้งห้องคล้ายมองจากที่สูง เป็นต้น

ภาพแสงสะท้อนจากผิวน้ำ โดยใช้กระจกเงาวางใกล้ๆ กล้องบริเวณใต้เลนส์ แสงที่สะท้อนจากกระจกจะดูประหนึ่งแสงสะท้อนจากน้ำ

ภาพผีหลอก ใช้กระจกใส ทำมุมกับกล้องจะเห็นภาพ 2 ภาพในเวลาเดียวกันภาพหนึ่งแจ่มชัด อีกภาพหนึ่งเลือนๆ คล้ายภาพผีหลอก

ใช้วัตถุอื่น เช่น เม็กโฟม แทนหิมะ ผ้าพันสีแทนก้อนหิน เม็ดพลาสติกใสแทนฝน ฉากหลังแทนวิวจริง หมอกใช้ดำนใน สเปรย์สีเทาแทนหิมะตก

ที่กล่าวมานี้เป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ในการผลิตรายการต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยเทคนิคต่าง ๆ มากมายแต่ผู้ใช้ควรได้ระวังอันตรายที่อาจจะเกิดจากสารเคมี หรือวัตถุที่เป็นอันตราย เช่น ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ในการทำไฟ อาจเกิดอุบัติเหตุไหม้ผู้แสดง ซึ่งเคยมีเหตุการณ์ เช่นนี้เกิดขึ้นเป็นข่าว ทำให้ดาราสาวผู้แสดงเสียโฉมไปก็มี

การเตรียม Chart และ Telop

- อุปกรณ์ — กระดาษ เป็นกระดาษเขียนโปสเตอร์สีต่าง ๆ
 - ปากกาสปีดบอล
 - ภูกัน
 - กาว หรือแปะเปียก

กระดาษและตัวอักษรที่ใช้

พื้นกระดาษสีอ่อน เช่น สีขาว ฟ้า เหลือง ชมภู ใช้ตัวอักษรสีเข้ม เช่น ดำ น้ำเงิน แดง ส้มแก่ น้ำตาล ฯลฯ

พื้นกระดาษสีที่เข้มเช่น แดง น้ำเงิน ดำ น้ำตาล ส้มแก่ ฯลฯ ควรใช้ตัวอักษรที่อ่อน เช่น ขาว ฟ้าอ่อน ชมภูอ่อน เหลืองอ่อน ฯลฯ

ทั้ง 2 แบบควรใช้สีที่ตัดกัน ไม่ควรใช้สีที่กลมกลืนกัน ถ้าเป็นโทรทัศน์ที่แพร่ภาพสี ควรดูว่า สีที่คล้ายคลึงกันในโทรทัศน์ขาวดำ จะมีผลทำให้เป็นสีเดียวกัน เช่น สีแดงกับเขียว พอเป็นขาวดำจะมีไหนเป็นสีเทาเหมือนกัน เป็นต้น

การวางตัวอักษรบนแผ่น Chart หรือ Telop

ควรวางให้มีกรอบและไม่ควรตีกรอบตัวอักษร ให้มีที่ว่างเฉย ๆ เช่นเดียวกันกับการพิมพ์หนังสือ การตีกรอบจะทำให้กล้องจับภาพได้ยากเพราะกรอบที่ดีไปอาจไม่ขนานกับกรอบภาพของกล้อง ควรเว้นที่ไว้บริเวณขอบกระดาษกับอักษรพอสมควร และทำให้แน่นอน คือให้ด้านกว้างกว่าเป็นด้านตั้งในลักษณะรูปโทรทัศน์ ส่วนขนาดใหญ่เล็กขึ้นอยู่กับ Telop ใช้กับ Opaque ขนาดใดหรือใช้กับ Caption ขนาดใด ถ้าเป็น Chart ควรมีสัดส่วน 8 x 10 เสมอ เว้นแต่เป็นตัวหนังสือหมุนเดินต้องทำตามขนาดของเครื่องหมุน

การเขียนตัวหนังสือ ต้องเป็นตัวอักษรที่คม ชัดเจนมีช่องไฟห่างพอดี เป็นอักษรชนิดที่อ่านง่าย ถ้าใช้กับรายการเด็กก็ต้องเป็นอักษรบรรจงธรรมดา การเขียนไม่ควรเขียนเป็นสายเส้น ควรเขียนเป็นเส้นหมุด

การใช้ Chart และ Telop

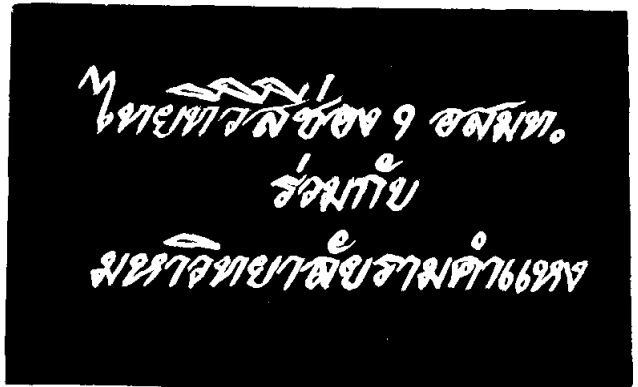
1. ประกอบไตเติ้ล
2. ประกอบรายการ
3. ซ้อนบอกชื่อผู้แสดง ผู้ออกรายการระหว่างการออกรายการ

ไตเติ้ล อาจเตรียมวัตถุดิบในการทำไตเติ้ลไว้โดยเตรียม Chart หรือ Telop ไว้ซ้อนภาพเป็นตัวอักษรซึ่งอาจซ้อนกับสไลด์ ภาพถ่าย ภาพยนตร์ เทปโทรทัศน์ เพื่อบอกชื่อรายการ ควรมีส่วนประกอบของไตเติ้ล คือ

1. บอกชื่อเรื่อง ควรมีเพลง หรือ Sound effect ประกอบ
2. ผู้แสดง อาจบอกตัวเอง บอกผู้แสดงที่สำคัญ บอกผู้ถ่ายรายการ ถ้าเป็นการสารคดี อาจบอกชื่อพิธีกร วิทยากร

3. ผู้จัดรายการ
4. ผู้ประสานงาน
5. ผู้ควบคุมรายการ
6. ผู้กำกับแสง – แสงกล้อง
7. ผู้กำกับเวที
8. ผู้กำกับรายการ
9. ใครเป็นผู้อุปถัมภ์รายการ

บางครั้งบอกจุดประสงค์ในการจัดรายการด้วยใช้ด้วยก็ได้

หลักการวางภาพ

1. **การวางภาพให้เกิดการสมดุลย์** เป็นการวางภาพที่มีอยู่ด้วยการจัดกล้อง หรือ จัดฉาก เพื่อให้ภาพที่เกิดขึ้นอยู่ในลักษณะสมดุลย์ทางสายตา เช่น วางช่องล่าง ให้สมดุลย์คือเท่ากับวาง Foreground หรือฉากหน้าให้ถ่วงฉากหลัง หรือฉากหน้าด้วยกัน วางฉากหลัง (Background) ให้สมดุลย์กับวัตถุที่มีอยู่ที่ฉากหน้า ฉากข้าง หรือวัตถุที่มีอยู่ในฉากเอง เพื่อให้ภาพดูไม่หนักไปทางใด ๆ หรือวางฉากข้าง (Sideground) ให้สมดุลย์กับภาพเป็นต้น

2. **หลักการวางภาพให้มองดูไกล** วางเป็นทะแยงมุมของจอภาพ เช่น คนวิ่ง ควรริ่งจากมุมล่างทะแยงไปสู่มุมบนตรงกับข้ามหรือเรือแล่นทางโค้งต้องหามุมให้ดี

3. **หลักการวางภาพระยะใกล้** ในการสนทนา ถ้ามีการสนทนาในการแสดงละคร ใน

รายการสนทนา เมื่อมีภาพ 2 คน ก็ให้ทั้ง 2 คนอยู่ในศูนย์กลางของภาพ แต่เมื่อตัดมาถ่ายเพียงคนเดียว อาจควรวางภาพด้านหน้าไว้ตรงข้ามแนวตั้งของภาพ

4. การวางภาพแนวระดับ ส่วนสูงของภาพควรมีช่องว่างส่วนสูงสุดของภาพ ไม่ควรตัดส่วนหัว เช่นภาพคนควรมีศีรษะของคนอยู่ครบ และเหลือช่องว่างเหนือศีรษะให้เล็กน้อย

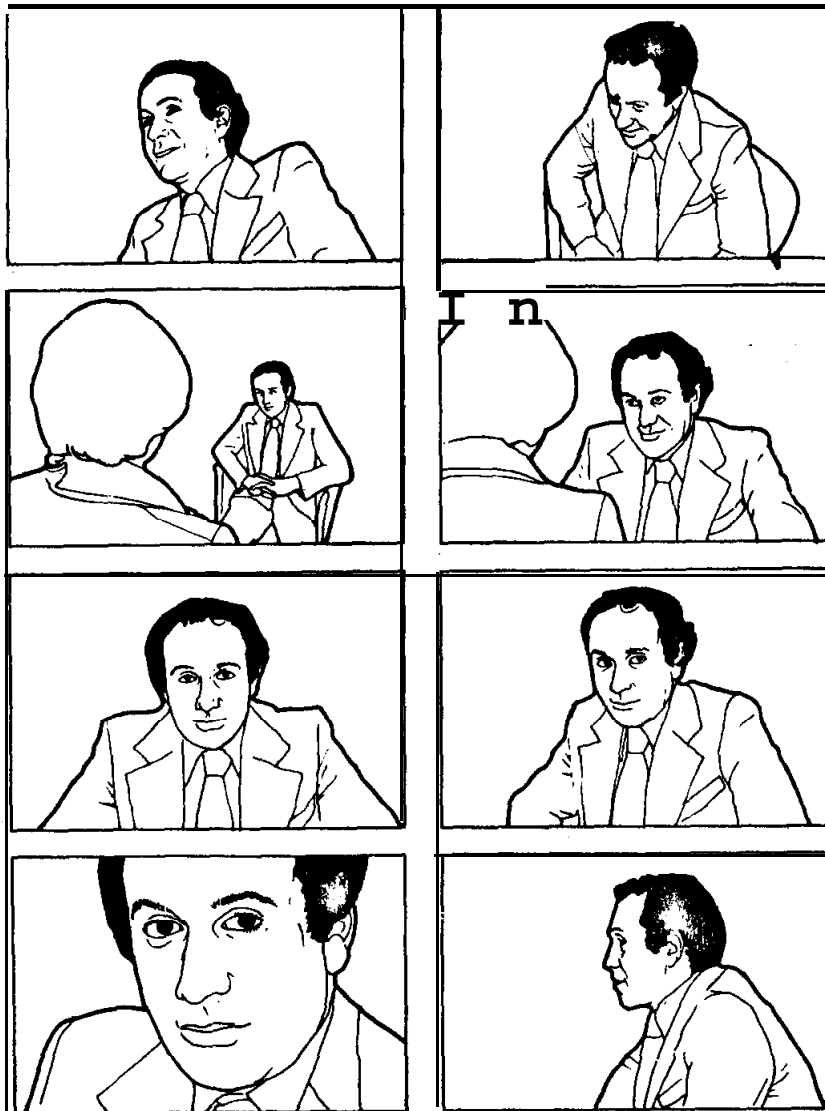
5. การวางภาพไม่ซ้อนกัน ย้ายกล้องให้ดูภาพไม่ซ้อนกันในสิ่งที่ไม่ควรจะซ้อนกัน เช่น คนยืนเป็นกลุ่มอาจซ้อนกันเล็กน้อยโดยย้ายกล้องไปถ่ายภาพด้านตรง

6. การให้มีการเคลื่อนไหวของภาพในกรอบ การล้ากรอบจะทำให้ดูประหนึ่งการจับภาพไม่เป็นผู้ชมรำคาญตา รำคาญใจ เป็นอันมาก

7. การจับภาพเป็นกลุ่ม ควรให้ภาพเห็นความลึกของภาพ และสามารถจับภาพคนให้ได้ทั้งกลุ่ม

8. ภาพที่ใหม่หรือล้าไม่ควรถ่ายด้านตรง เช่นตัวอาคารที่อยู่ในระยะใกล้ มุมของภาพ ควรถ่ายให้มุม 45°

9. การวางภาพสนทนาย้อนไป-มา ควรให้ผู้สนทนาอยู่จุดกลางของภาพ อาจเอาอีกคนหนึ่งเป็น Foreground ได้

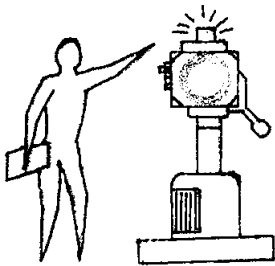

7.

SHOOTING INTERVIEWS

การใช้สัญญาณมือของผู้กำกับเวที

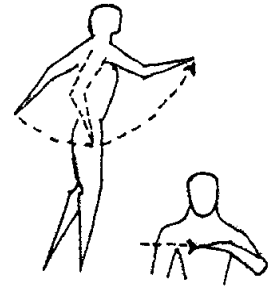
บุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานวิทยุโทรทัศน์โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้กำกับเวทีกับผู้แสดง หรือผู้ออกรายการ ควรจะต้องทราบคือ สัญญาณมือ ที่ผู้กำกับเวลาจะให้สัญญาณแก่ผู้แสดง หรือผู้ออกรายการ เพราะไม่สามารถจะติดต่อกันด้วยการพูดจา หรือโดยวิธีอื่นใดได้ ดังนั้นภายในสตูดิโอ จึงมีการทำสัญญาณมือต่าง ๆ ของผู้กำกับเวที ที่ให้สัญญาณกับผู้แสดง หรือออกรายการเมื่อต้องการให้ผู้อยู่นั่งกลองทราบว่าเขาต้องการให้ทำอะไร เช่น ต้องการให้มองกล้อง เงียบ หยุด พูดเร็วขึ้น ชยับซ้ายนิด ลดเสียงเบาหน่อย เป็นต้น ขอได้ดูภาพประกอบ

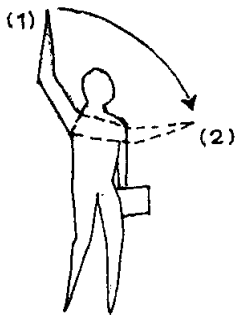
๑. ดูกล้องนี้

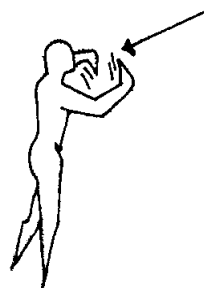
๒. เงียบ

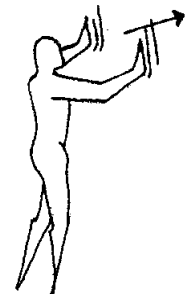
๓. ตัดหรือหยุด

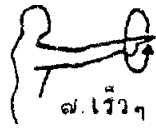
๔. (1) เตรียมพร้อม
(2) เริ่มได้

๕. มาทางนี้

๖. โป้ทขโน้น

๙. คว้า

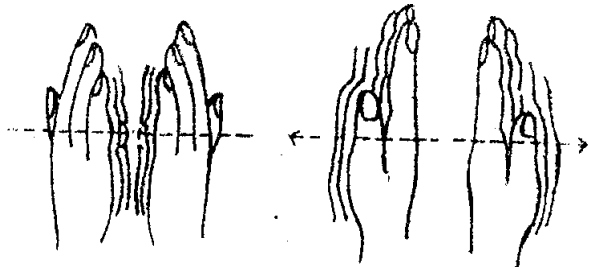
๑๐. เลียงเบาหน่อย

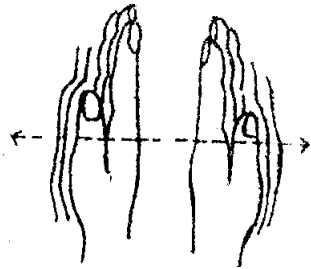
๑๑. เลียงตั้งขึ้นหน่อย

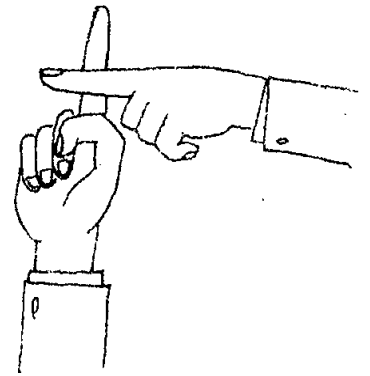
๑๒. ฟ้าลง

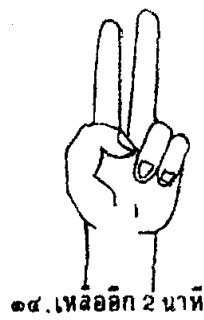
๑๓. เข้าใกล้

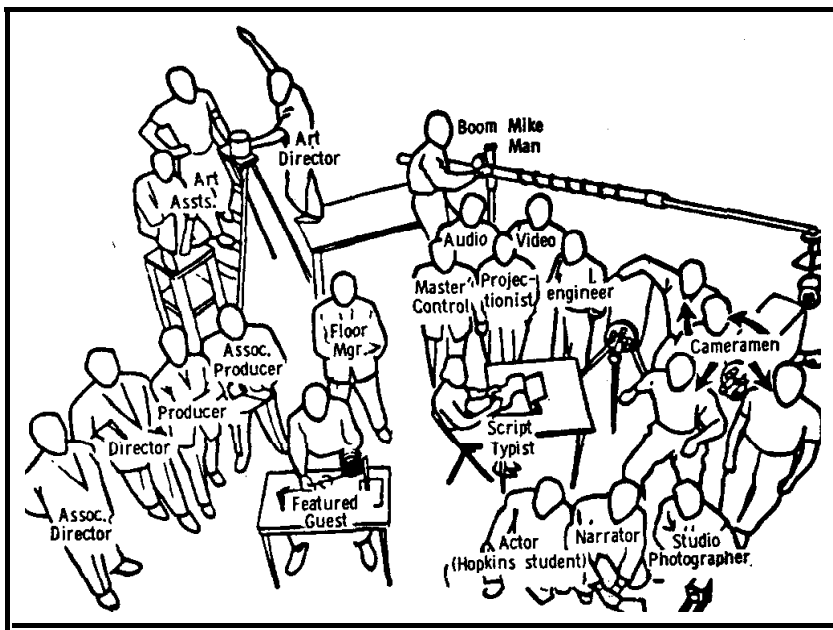
๑๔. แยกออกมา

๑๕. เหลืออีก $\frac{1}{2}$ นาที

๑๖. เหลืออีก 2 นาที

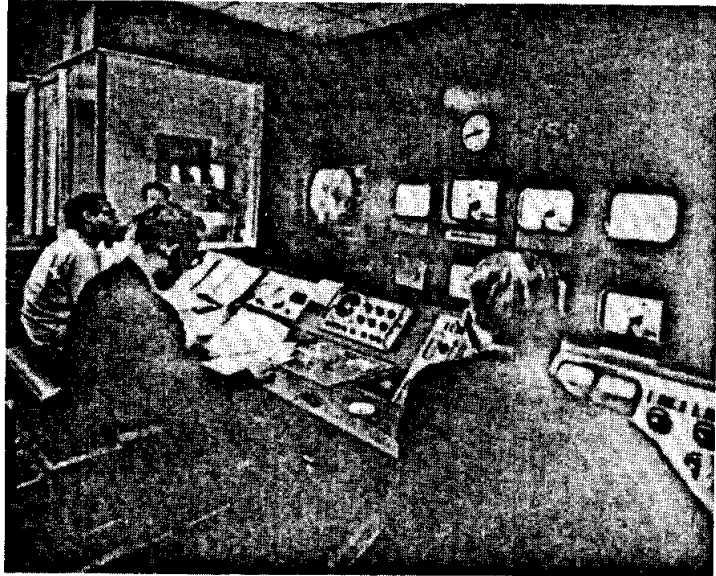

Typical studio setup for TV production.

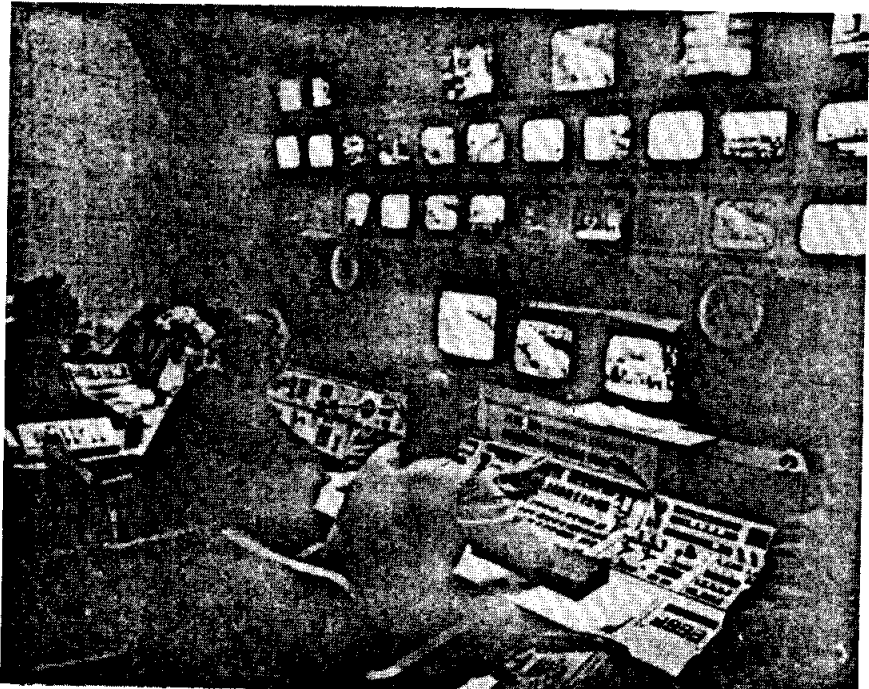
Courtesy of RCA Broadcast Systems

Combination Director-Switcher in a Small Station.

Copyright, American Broadcasting Companies, Inc.

TV Station Control Room.

Courtesy of National Broadcasting Company, Inc.

Control Room During Coverage of 1977 Presidential Inauguration.